

ERDÉLYI MAGYARÁG

Felolós szerkesztő:
Zágoni Dezső

Független politikai napilap, megjelenik minden nap. Szerkesztő-
ségi órák: este 5-től 10-ig. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea
(Nagyvárad), Piața Mihai Viteazul (Nagypiac tér) 4. Telefon: 380.

Ara 1 lej

III. évfolyam 164 sz.

1934 Junius 15

Péntek

3

Még mindig nem döntött el, ki lesz Románia moszkvai követe

A jelöltek között Stere nevét is emlegetik. — Titulescu
csak a kisantant konferencia után dönt

Bucuresti, junius 13
Kétségtelen, hogy nagyjelentőségű az
az egyezmény, melyet Titulescu Litvinovval
Genfben megkötött. Az egyezmény megko-
tésének hírére Szovorszországban is nagy
előkészületek folynak az irányban, hogy Ro-
mániával minden tekintetben az összekötö-
tést megteremtsék. Moszkvában nagy elő-
készületeket tesznek, hogy a posta és vasut
forgalmat minél hamarabb helyreállítsák
Romániával. Az orosz tanácsköztársaság

döntése szerint az orosz nagykövet augus-
tus elsején foglalja el bucurestii állását. S
ami a román moszkvai követ személyét il-
letti, ebben az ügyben még nincs döntés, és
Titulescu, aki ezt a kérdést intézi, csak a
kisantant konferencia után dönti el azt,
hogy Romániát ki képviselje majd Orosz-
országban. Románia washingtoni követén ki-
vül szó esett Arion külügyminiszeri vezér-
titkárról is, aki Románia moszkvai követe
lenne, bár Inculetz követségének híre is erő-

sen tartja magát. Egyes és meg nem erősí-
tett hírek szerint Stere nevét is kombináci-
ba hozták.

Az orosz egyezmény ügyének egy tel-
jes parlamenti ülést fognak szentelni. Ezen
az ülésen egész részletesen közölni fogja Ti-
tulescu az egyezmény szövegét, s ennek az
egyezmény szövegének ismertetése kapcsán
nagyfontosságú külpolitikai kijelentéseket is
tesz. Titulescut ez alkalommal nagy ünne-
pülésben fogják részesíteni.

Borzalmas autókarambol Bucuresti közelében

Egy bucuresti személyautó hátulról nekifutott
egy vassal megrakott szekérnek. -- Egy ember
meghalt, négy súlyosan megsebesült

Bucuresti, junius 13.
Baneasa mellett nagyszabású autómobil
szerencsétlenség történt. A CG. 42. jelzésű
autómobil hátulról nekifutott egy szekér-
nek, amelyen Danila Serban fuvaros tizen-
öt métermázsas súlyú vasat szállított. Az au-
tómobilban három hadnagy és két ügyvéd
ült, akik mit sem sejtve a közeli veszedelem

ről, vigan beszélgettek. Az összeütközés pillan-
atában az autó felrobbant és a benne ülők
súlyos sebesüléseket szenvedtek. A sebesülteket
beszállították a Regina Elizabeta kór-
házba, ahol az egyik hadnagy, névszerint
Grigoreanu Nastaze, a beszállítás után pár
perccel meghalt. A többiek sebesülése élet-
veszélyes.

Megszövegezték a trón- beszédet

Bucuresti, junius 13.
Ma délután öt órakor fontos miniszter-
tanács lesz. Ezen a minisztertanácson szö-
vegezik meg a parlamentet megnyitó trón-
beszédet, amely igen rövid lesz.

Három millió lej volt egy letartóztatott nemzetközi szé hámosnál

Bucuresti, junius 13.
A constantai rendőrségnek tegnap si-
került letartóztatnia Saraga nemzetközi be-
törőt, akinél a letartóztatás pillanatában 3
millió lej találtak. A nemzetközi betörő fe-
lesége a letartóztatás után huszezer dinár-
al meg akarta vesztegetni a rendőrkapi-
tányt. A betörő rengeteg betörést ismert el.

Gyermek a szemétlárában

Constanta, junius 13.
A tegnap hajnalban a rendőrség egy
nyolcéves kislányt talált a szemétlárában.
A kisleány éppen aludt, amikor a rendőrség
rátalált. A vizsgálat megállapította, hogy a
szerencsétlen kisgyerek anyja Alexandrina
Treitner nevű pincérlány, aki a kis gyerme-
két elkergette hazulról.

Majmot szült egy asszony Bacauban

Bacau, junius 12.
Elena Goicada 25 éves leány majmot
szült. Az újszülöttet ainek teljesen majom-
feje van és testét teljesen szőr borítja, spi-
rituszba tették és a kórház muzeumban be-
lyezték el.

Amerika fegyvert szállított a törököknek

Washington, junius 13.
Az Egyesült Államok volt külügyi ál-
lamtitkára Kellogg a róla elnevezett pak-
tum megteremtője, igen érdekes nyilatkoza-
tot tett az újságírók előtt. Kellogg ugyanis
kijelentette, hogy a municiógyártás ügyében
kiküldött szenátusi vizsgálóbizottság szenzá-
ciós leleplezéseket tett. A tengerészeti mi-
niszterium tegnap hivatalos cáfolatot tett

közé, amelyben légből kapottnak nevezték
azokat a híreket, mintha az egyik amerikai
fegyvergyár képviselője nagyobb rendelése-
ket vett volna fel a török kormánytól.

Nye köztársaságpartii szenátor a tenger-
észetiügyi miniszterium cáfolata ellenére is
fenntartja ezen hír valódiságát és kijelen-
tette, hogy a szenátus vizsgálóbizottsága
előtt adatokkal fogja bizonyítani állításait.

Nagy valutacsempészség Belgrádban

Belgrád, junius 13.
A jugoszláv főváros közönségét óriási
aranyu valutacsempészség tartja izgalomban.
A belgrádi rendőrség tegnap letartóztatta
az egyik legközismertebb ügyvédet, aki el-
len az a gyanu merült fel, hogy rendszeresen
foglalkozott valutacsempészetel. Az ország-
ból kicsempésztett értékek összege jóval meg

haladja a harminc millió dinárt.

A rendőrség a legnagyobb titokban tel-
jes apparátussal folytatja a nyomozást. —
Egyes kiszivárgott hírek szerint a nagyszabá-
su valutacsempészség az egyik külföldi kö-
vetség segítségével követték el. A legköze-
lebbi napokban számos újabb szenzációs le-
tartóztatás várható.

„Felsőbbségünket ismerje el az egész világ” -- írja a japán hadügyminiszter

Mi az oka annak, hogy Japán mindenáron háborút akar?

1935-re újabb egy milliárd yenes kiadást irányzott elő Japán a haderő fejlesztésére

Oradea, június 13.

Ami a távol keleten történik, ép úgy összefügg Európa sorsával, mint az, ami itt történik a közvetlen közelben. Araki japán miniszterelnök nemrég megjelent könyvében nyíltan megmondja, hogy mi a japánok célja.

Japánnak életérdeke, hogy Kelet-Ázsiában úgy politikailag, mint gazdaságilag megfelelő szerephez jusson. Érdeke tehát, hogy rend legyen a szomszédságában és ezt a rendet csak úgy tudja biztosítani, ha hatalmába keríti és hatalmában tartja az egész Kínát s nem szabad azzal törődnie, hogy ez a törekvése az európai nagyhatalmaknak érdekeibe ütközik. Japán kivételes helyzete megköveteli, hogy Kelet-Ázsiában továbbra is domináló szerepe legyen és nem nézheti összetett kezekkel, hogy mi történik a közvetlen szomszédságában. Ázsia minden része érzi a fehér veszedelmet, a fehér faj uralmát s minden nép fél ennek megerősödésétől, csak úgy, mint ahogy Európa fél a sárga veszedelemtől.

Japán tehát nem térhet ki az elől sem, hogy tervét háborúval valósítsa meg. A kérdés csak az, hogy képes-e Japán háborút viselni. Európa csodálkozva kérde, honnan vesz pénzt Japán arra, hogy hadseregét olyan nagy arányokban növelje és fejlessze mint ahogy ez napjainkban megtörténik. Egy statisztika szerint a japán kormány már eddig is kétféle milliárd yent költött Mandzsukuo-ra. 1933-ban a japán államháztartás bevétele 1200 millió yen volt, kiadása 2200 millió yen. Ennek a deficitnek ellenére az 1935-ös költségvetés a szárazföldi légi és tengeri haderőre 937 millió yen újabb kiadást idézett elő.

A pénzt még megszerzi Japán, legfeljebb rabszolgasorban tartja és kiuzsorázza saját polgárait. Nagy probléma azonban, honnan szerez ércet, amire hadiiparának szüksége van. Japán maga ércszegény, ezért vászik a foga Szibériára és ezért akarja az egész Kínát birtokába venni. Ha másképp nem tudja céljait elérni, mint szerződéses szövetséges akar befolyást gyakorolni különösen Kínára s minden érdeke ahhoz fűződik, hogy megakadályozza, hogy a nagyhatalmak elvágják a nyersanyagok forrásától.

Kínához azonban csak háború útján juthat. Hogy a háborúhoz szükséges tőkét előteremtse, gondoskodnia kell arról, hogy lakosainak munkája legyen. Ez a magyarázata a japán dumpingpolitikának.

Sem Amerikával sem Angliával nem

Popescu ügyész készíti a vádiratot a saniobi gyilkosok ellen

Oradea, június 13.

A saniobi gyilkosság ügye ismét új stádiumba jutott. Fersigán vizsgálóbíró befejezte a vizsgálatot és visszaküldte a dossziát az ügyészre, hogy ott elkészítsék a vádiratot, amelynek alapján fogja tárgyalni a bíróság a borzalmas gyilkosságot. A vádirat elkészítésével Popescu Marin ügyészt bízták meg, aki öt nap alatt fogja elkészíteni a terjedelmes vádiratot.

A saniobi gyilkosság főtárgyalását nyári szünet alatt fogják megtartani.

Erdélyi Magyarország

Június 15.

tudja felvenni Japán a versenyt a hitelnyújtás terén sem, tehát nincs más eszköze, mint olyan olesón adni az áruit, hogy árban sem az angol, sem az amerikai ipar ne versenyezhesen vele.

„Itt a kedvező pillanat és ez az isteni igazság” mondja Araki a könyvében. Szükséges, hogy a mi felsőbbségünket az egész

világ megérezze és ahhoz, hogy betölthessük feladatunkat, minden erőt szolgálatunkba kell állítani.”

Araki tábornok könyve nem valami fantasztának privát megnyilatkozása, hanem az egész japán gondolkodást és a japán politika irányát tükrözi vissza.

SZÖVETET

Havas és Grünfeld
Cimre nagyon figyeljen!

most vásároljon!
Szezon utáni hallatlan
olcsó árak!

posztógyári lerakatban Oradea
Str. Avram Iancu 8. sz.

Kivánságra utazónkat küldjük.

Mi történik a mercurea ciuci főzőiskolában?

Mercurea-Ciuc, jun. 13.

A napokban olyan esemény játszódott le a helybeli főzőiskolában, mely igen szomorú fényt vet az ott uralkodó állapotokra. A növendéklányok egy csoportja ugyanis éjszaka 3 órakor elhagyta az intézet hálótermét és

gyalog jöttek be a 6 kilométer távolságban lévő városba, ahol előbb az egyik lány édesapjánál, Aldachitei őrmester-nél, majd később Otetea megyei prefektusnál jelentkeztek, hogy elpanaszolják

azt az embertelen bánásmódot, amelyben az iskolában részük van.

A hosszú uttól elcsigázott leányok sirva panaszkodtak el, hogy éjnek idején felkeltik őket és kényszerítik, hogy a sertéseket és teheneket a legelőre vigyék, továbbá hogy olyan munkákat végeztetnek velük, amelyek messze felülmúlják erőiket. Mindezeket felül rosszul táplálják őket és olyan szidalmakkal illetik, amelyek jóval átlépik a jóizlés határát.

FLOREAL hajszesz Lotion

a hajhullás, korpásodás legtokéletebb szere. — 1 üveg ára 60 Lei

Kapható drogueriákban, illatszertárakban,

Vezérképvislet: DROGUERIA „CENTRALA” Oradea Telefon 6-56.

Záptojással fogadták Potarca volt minisztert a timisoarai pályaudvaron

Egy 30 főből álló csoport megtámadta a vonatból le szálló volt minisztert és a fogadtatására megjelent politikusokat

Timisoara, június 13.

Potarca Virgil volt nemzeti parasztpárti miniszter, aki a múlt héten Timisoara-n járt, hogy a nemzeti parasztpárt itteni tagozatában a békét helyreállítsa, mára ígérte visszatérését a Bánság fővárosába. Ma reggel fél nyolc órakor a nemzeti parasztpárt Vaidához hű csoportjának vezetőemberei, köztük Baran Korjolan dr. volt prefektus, Bárdossy Ágoston dr. és Balta Korjolan dr. megjelentek az állomáson, hogy az érkező Potarcát fogadják. Potarca meg is érkezett, de amint kiszállt a vasuti kocsiból, egy harminc főből álló csoport hurrogással fogadta, majd záptojásokkal valószínűsítő zúditott rá.

Arra való tekintettel, hogy a távolság támadók és Potarca között nem volt nagy,

a legtöbb záptojás talált, de a furcsa üdvözlési módból kijutott azoknak is, akik Potarca fogadtatására az állomáson megjelentek. A támadók a záptojáskészletek kimerülése után szétszéledtek és a rendőrségnek csak egyet sikerült közülük elfogni. Az illető Dobris Petru sanmihailromani gazda, akit azonnal vallatásra fogtak. Dobris azonban nem volt hajlandó elárulni társait és még kevésbé megmondani azt, hogy a záptojásos fogadtatást saját kezdeményezésükre rendezték-e, vagy sem.

Időjárás

Északi légáramlás változó felhőzet, helyenként még eső, esetleg zivatar, a hőmérséklet kissé emelkedik.

A cárok mérhetetlen kiterjedésű birodalmának végső menedékhelye utolsó pillanatait éli Bucurestiben

II. Miklós cár utolsó nagykövete elhagyja őrhelyét. -- Telefondróttal összekötözött kétfejű sas a bucurestii cári nagykövetség palotáján. -- Ki fog ezentúl imádkozni a bucurestii cári orosz katedrálisban

Vörös lobogó kerül a Romanovok fehér lilomának helyére

A minden oroszok cáriának mérhetetlen nagy birodalmáról a világháború után 14 évig megmaradt egy kicsike sarok, ahová meghúzódhatott a büszke kétfejű cári sas, örök bujdosásában. A százhatvan millió orosz lélek négyre fogyott a büszke sas körül, amely tizennégy éven keresztül Bucurestiben egy rozsdás kapu fölött tárta ki szárnyait, amely alatt valamikor két világészre terjedő birodalom volt, amelyben soha nem ment le a nap, amelynek egyik partját

a Csendes óceán mosta, míg másik partját a Balti tenger.

A százezernyi négyzetkilométer nagyságú birodalomból egy talpalatnyi föld maradt ahol a cár hatalmának utolsó képviselője áll.

Ha belépsz a Calea Victoriei 27. számú ház udvarába, tudd meg, hogy a cár kirotalmanak földjén vagy. Itt van a cári nagykövetség, ott lakik őcellenciája Koziel Poklewski II. Miklós cári őfelségének utolsó nagykövete. Utolsó ittfelejtett nagykövete.

Nagykövet, akinek nincs uralkodója; képviselő, amelynek nincs országa

Koziel Poklewski orosz cári nagykövete soha senki nem hívta vissza Szentpétervárról. A cári nagykövet, akit a cár Bucurestibe küldött, szilárdan áll a helyén, mint a katoná, akire valaminek az őrzését bízták. Állásában nem ingatta meg az a hír sem hogy Oroszországban már nem II. Miklós az ur, hogy megszűnt császárság lenni. Akkor sem gondolt a végre, amikor seregekből jöttek a volt cári nagyurak, hogy egy kis menedéket kérjenek a bucurestii nagykövetségen és ökölboszoritott kezekkel néma hallgatva a hihetetlen mesét, hogy a Romanovok fejről végleg leesett a korona.

— Lehet, — mondotta minden híre. Hivatalos értesítést még nem kapott. Addig sem hitt semmit.

Évek teltek. A fizetés az évek során nem jött meg Szentpétervárról. A lakájok vréi megkoptak és elrongyolódtak. Nem volt, aki újat rendeljen számukra. Koziel Poklewskinek nem volt pénze. Megroppant egy butor, egy széknél a lába kitört. Nem volt, aki pénzt adjon rá, hogy megcsinálják.

Egy nap, szomorú nap volt ez is a nagy ország történetében, a végtelen birodalom utolsó rögjén a nagykövet kénytelen volt kiadani a nom plus ultrát és elbocsátotta személyzetének legnagyobb részét.

Maga mellett tartotta a bucurestii orosz konzulátus fejt, Gerbanoff grófot és az egyik konzult, Savinof személyében. És megmaradt mellette egy cári ember. Iván, az utolsó lakáj. Az utolsó ember, aki egy főre megállította zuhanásában az orosz kétfejű sást az utolsó talpalatnyi földön.

Iván odadrótozza a cári követség kapujára a rozsdás kétfejű sást.

— Iván, szolt egy nap a cári nagykövet, — nem látod, hogy a kaputetejéről lecsúszni készül a cári sas? Miért hagyta, hogy ilyen rossz állapotban legyen?

Iván lehajtott a fejét és nem felelt.

— Iván, mondotta őcellenciája — miért nem javítottad meg a címert?

Iván szomorú arcot csinált, meghajtott a magát és azt mondta:

— Kegyelmes ur, ahhoz mesterember kellene és nincs pénzünk fizetni.

— Erre a kegyelmes ur is lehajtott a fejét és nem felelt.

Iván megvakarja a fületét, nem tudja, mitévő legyen a kétfejű sassal, ami zuhanni készül. Aztán hirtelen gondol:

egyed, lemegy a pincébe, ott talál egy darab vastag telefondrótot, felmegy, létrát támaszt a rozsdás kapunak, felmászik és odadrótozza az elszállni készülő sást.

— Így, — fejezi be, — legalább nem fogsz leesni.

Ez ezelőtt két héttel történt, amikor még szó sem volt arról, hogy mégis csak lekerül a bucurestii volt cári nagykövetség kapujáról a kétfejű sas.

Különös, de mégis így van, hogy Koziel Poklewski mint cári nagykövet a világháború után is folytatta tevékenységét és magát a diplomáciai kar tagjának számította másfél évtizeddel is azután, hogy II. Miklós cárt lelőtték, hogy az egész cári családot az Ural hegység központjában, az Ekaterinburgi Ipativ ház pincéjében kivégezték. — Nem maradt meg a hamujok sem ezeknek a cári uraknak, akiket miután meggyilkoltak és elégették, hamujokat szétszórta Oroszország minden tájékán.

Koziel Poklewski mindezek ellenére mindig szerepeltette magát a diplomáciai kar névsorán. Még ebben az évben is egy közös

fényképre levétette magát a diplomáciai kar többi tagjaival együtt, ott volt a különböző ünnepségeken, mint a cári Oroszország képviselője.

Érdekes, hogy Koziel Poklewski nevét felvették a névsorba, de az ország helyét, amelynek a képviselője, üresen hagyták.

Most azután az utolsó mentővár is megszűnik a nagy cári birodalom részére.

Eddig még a követség valahogy fenntartotta magát. A cári nagykövetségnek Bucurestiben több bérpalotája volt, amelynek mintegy másfél millió lei jövedelméből éltek, sőt ebből az összegből még arra is futotta, hogy apróbb segélyeket osszon ki az ujonnan menekült oroszok között.

Éveken keresztül osztogatta utolsó rubeljeit a volt cári nagykövet és csak akkor nyult a berendezéshez, amikor egy-egy éhes orosz család telepedett le a küszöbére. — Ilyenkor Iván a hóna alá kapott egy-egy képet, vagy egy pár ezüst evőeszközt és pénzzel tért vissza.

Az éhes szájakat még be tudta tömni, de nem tudta betömni a lyukakat, amelyek a követségi palotán tátongtak. A malter lehullott, a téglákat ellopokdták, csak a vadszöllő tartotta még össze a nagyhirű palotát.

„Na cerkov — a templom részére“.

Második Miklós cár a háború előtt egy hatalmas katedrális emelt Bucurestiben. — Minden vasárnap tele lett a templom és ott volt a cári nagykövet is, aki ilyen alkalmakkor mindig diszruhában jelent meg az istentiszteleten. De megjelentek vasárnaponként a volt cári hadsereg tábornokai, ezredesei és minden nagyobb rangú tisztjei, akik mind a diszgyenruhát vették fel.

A templom ajtajában pedig ott volt egy persely, amelyen ez állt:

„Na cerkov — a templom részére“.

Tizenöt éve, hogy ebbe a perselybe csak egy ember tett, Koziel Poklewski.

Merényletet kíséreltek meg Fey osztrák miniszter vonata ellen

Budapest, június 13.

Fey Emil őrnagy, az osztrák közbiztonsági szervezet minisztere tegnap délnél háromnegyed egy órakor Budapestre érkezett. Az állomáson Keresztes-Fischer belügyminiszter és a hatóságok fejei fogadták, akiknek társaságában a Dunapalotában levő lakására hajtatott. Az osztrák miniszter délután Horthy Miklós kormányzónál tett tisztelegő látogatást, 6 órakor megkoszorúzták a hősök emlékművét, majd este a Keresztes-Fischer belügyminiszter által tisztelegő rendezett vacsorán vett részt.

— Végtelenül boldog vagyok — mondta Fey Emil az újságíróknak, — hogy ismét Magyarországra jöttem és remélem, hogy látogatásom jelentékenyen kimélyíti a két ország közötti jóviszonyt.

Bécs, június 13.

A reggeli gyorsvonat 7 óra helyett csak 9 óra után futott be a bécsi pályaulvarra.

Hamarosan kiderült, hogy Gramat-Neuside mellett ismeretlen tettesek a hajnali órákban megrongálták a sineket. Az „Österreichische Abendzeitung“ jelentése szerint a merénylet

Fey közbiztonsági miniszter ellen akarták elkövetni a merényletet

aki tudvalevőleg a reggeli vonattal Budapestre utazott. Amikor azonban a miniszter vonata a merénylet színhelyére ért, a sineket már kijavították, úgyhogy Fey miniszter zavartalanul folytathatta útját. Egyelőre nem tudták megállapítani, hogy robbantás történt-e vagy pedig csak felszedték a sineket.

Erdélyi Magyarok

Június 13.

— Miért mondja ezt? — kérdezte Claire, alig tudva legyőzni vágyát, hogy karjaiba ne zárja a férfit.

— Mert megtaláltam magát — felelte Grimshaw és megint megragadta Claire kezét. — Csak ez fontos most.

— Hát azt hitte, elvesztem? — kérdezte Claire, valami kegyetlen boldogsággal nézve a férfi arcában a nyomorúságot.

— Azt hittem, meghalt — javította ki Grimshaw. — Így hát nem láttam értelmét, hogy maradjak. Megkísértem, hogy áthatalhassak a Koriáton. Magamhoz vettem anynyi élelmet, amennyit elbírtam és megpróbáltam visszamenni — vissza a másik világba. De nem vezet arra felé ut.

— Kell, hogy legyen ut — jelentette ki most a lány, akit megzavart a férfi hangjának reménytelensége.

Grimshaw tagadóan rázta fejét.

— Nem lehet a Koriáton átjutni. Mocsártenger van arra. Két napi járásra csak iszap és láp. És azontúl a sziklafalak olyan magasak s meredek, hogy csak szárnyakkal lehet átrepülni.

— Szárnyakkal! — ismételte a lány és észébe jutott a sas, amelyet nem sokkal előbb nézett.

— Leestem az egyik szikláról — mondta a férfi. Ugy látszik, eltörtém a bokámat. Visszamasztam. De a lábam nem bírta.

— Szegény fiu! — mondta Claire és nem is vette észre, hogy keze odanyúlt a férfi vállához.

— De most nem fontos — ismételte, bár a fájdalomtól eltorzult az arca. — Bám is én most már az egész világot!

— Értünk fognak jönni — hajtogatta a lány és felnézett a halványkék égre, amely opálszínű volt a sötét fenyvesek felett. — Értünk jönnek az egyedül lehetséges módon, szárnyakon.

— Szárnyakon? — ismételte Grimshaw és látszott, hogy nem érti, mire gondol a lány.

— Igen. Repülőgépen. — Erősítette Claire még mindig a távoli dombokra merengően nézve.

— Már régen megtehették volna — felelte Grimshaw. Panaszos volt a hangja, mi egészen szokatlan volt nála.

— Az apám értem jön — makacsodott Claire, aki tudta, hogy társa nincsen egészen eszméleténél — Végtelenül bízom apámban. Ő sohasem fogja feladni a reményt, amíg él.

Grimshaw — úgy látszott — nem hallgatott rája.

— Nem tudunk átjutni — ismételte önmagának és keze csüggedten hanyatlott a véres, meztelen térdei közé. Clairenek most észébe jutott, hogy ennek a meggyötört embernek ételre van szüksége, ételre, melegre, pihenésre.

— De legalább a táborba visszamehetünk — szólt, tudna menni, ha segíték?

— Lehet — de nagyon nehéz lesznek magának — felelte Grimshaw.

— Próbáljuk meg — felelte Claire csendesen mosolyogva.

— Jól van — egyezett bele Grimshaw — akit erősített az a rendelkező hang, melyen Claire beszélt. — Esetleg tudok menni ha a vállára támaszkodok.

Claire segített neki talpra állni, feltámasztva a férfi nehéz testét, ahogy csak bírta és Grimshaw valahogy tudott járni, úgy, hogy minden második lépésnél teljesen Claire-re nehezedett. Három lábon jártak ketten.

(Folyt. köv.)

Erdélyi Magyarság

Junius 15.

SPORT

Aradon lesz a Ripensia-Amte középöntő

Arad, június 13.

A román kupa-meccsek során az Amte-Ripensia került össze a középöntőkbe. A meccset annak idején a központ nem kötötte helyhez, míg ma éjjel a munkásklub vezetősége felhívta telefonon a központot, ahonnan azt a választ kapta, hogy a találko-

zó Aradon lesz vasárnap. A két klub a meccsre birót is kért, illetve megegyeztetve Xifando, Radulescu és Radu Istrati személyében. mindezek után most már teljesen biztos, hogy a találkozó, amely nagy érdeklődést vált ki sportkörökben Aradon kerül lebonyolításra.

Ezért ugyan kár volt lehozatni

Elutazott a Triestina

Egy vereség, egy eldöntetlen és egy győzelem az eredmény

Bucuresti, június 13.

Kedden játszott a harmadik mérkőzését a fővárosban a Triestina csapata. Ez alkalommal ellenfele a Juventus volt. Az olaszok most sem tudtak valami különös eredményt elérni, mert meg kellett elégedniük az el-

döntetlennel. A Juventus kitünően küzdött. Az első félidőben kétszer is vezettek az olaszok ellen, de végül is eldöntetlen lett az eredmény. A Triestina ezzel a mérkőzéssel befejezte romániai turnéját. Eredmény: egy győzelem, egy vereség, egy eldöntetlen.

Győzött a Sticla a cluji TC ellen a Camarasescu-kupában

Dicioanmartin, június 13.

Nagy érdeklődés kíséretében sajlott le szombaton és vasárnap a Sticla-Tennisz Club Camarasescu kupamérkőzés a Nitrogén Művek kitűnő pályáin. A mérkőzésen a TC részéről Baatz Ervin és Wartenberg, a Sticla részéről Farkas Ernő és Szóts Ervin vettek részt. Gyönyörű volt vasárnap délelőtt a páros és délután a Farkas Ernő-Wartenberg egyes. A klubközi versenyt a

Sticla nyerte meg fölényesen. A dicioanmartini csapat legközelebb a Haggiórral játszik. Eredmények a következők:

Wartenberg-Szóts 4:6 6:0 6:2 6:0.

Farkas-Baatz 6:2 6:3 6:0.

Farkas-Wartenberg 6:3 7:5 6:3.

Szóts-Baatz 6:4 6:3 Baatz a versenyt feladta.

Farkas Szóts-Baatz, Wartenberg 6:2, 3:6, 6:3 7:9 6:3.

Gyönyörű eredményeket értek el a sfantulgheorghei Mikó kollégium tornász-ünnepélyén

Sfantul-Gheorghe, június 13.

Vasárnap délután nagyszámu és lelkes közönség előtt tartotta meg a Székely Mikó-kollégium évvégi tornáünnepélyét, melyen a kollégium ifjai, a kiváló Benedek Károly tornatanár irányítása mellett komoly munkáról tettek bizonyosságot. Az egyes atlétikai számokban elért eredmények — középiskolai viszonylatban — figyelemreméltóak.

Magasugrás: 1 Demeter 149 cm. 2 Gecse 140 cm 3 Incze 140 cm.

Távolugrás: 1 Gecse 524 cm. 2 Kozma 523 cm, 3 Demeter 522 cm.

Súlydobás: (5 kg. golyó) 1 Orosz 12.43 m. 2 Gecse 11.84 m. 3 Tóth 10.78 m.

50 méteres gátfutás 1 Dezső Z. 2 Orosz 3 Demeter.

Nyújtó: 1. Incze, 2 Nagy 3 Rákosi.

Korlát: 1 Nagy, 2 Incze, 3 Kozma.

50 méteres síkfutás: 1 Szivér, 2 Lakosi, 3 Kovács.

Kötélhúzásban első a második osztály csapata. Nagy tetszést keltett a diákok svéd és dán szabadgyakorlata.

BMTE-SMTE 3:3 (1:1). A brasovi I. oszt. munkáscsapat játéka jó benyomást keltett. A vezetést kétszer is a brasoviak szerzik meg, a helybeliek végül mégis egyenlitenek Karácsonyi (2) és Kiss Gyuri góljaival. A szép küzdelmet hozó mérkőzést Bedő bíró vezette.

BMTE B-SZMTE B. 4:3 (1:0). A szivóssabb brasovi csapat győzött.

Kérje mindenütt a

GOLF borotva-pengét!

(az acélipar legtökéletesebb alkotása) és öröme lesz a borotválkozásban. Vezérképviselő: Friedman Armin, Oradea Promenad Eminescu 15.

— Az oradeai grafikusok turisztikai szakosztálya folyó hó 17-én vasárnap kirándulást rendez Maziadra. Résvételi díj 70 lei. Vendégeket szívesen lát a grafikusok turisztikai szakosztálya. Jelentkezni lehet pentek estig a Gutenberg otthonban. Str. Viaducta 29-a. Indulás reggel 5 órakor a Gutenberg otthonból. Kényelmes kocsiról gondoskodva van.

A legújabb vívmány!

Tricotania Scampolo

az egész világnak

otthonra
sportra és
uccára
célszerű
bluzok

finom
nyújtható
mosható
olcsó

Scampolo-bluzok otthonra sportra, uccára
elsőrendű minőség, nyújtható, mosható és olcsó

Mi ez, ha nem diktatura?

Feloszlatták Bulgáriában az összes politikai pártokat Uj engedélyt kell kérni a laptulajdonosoknak

Szófia, június 13.

A bolgár miniszterek tegnap minisztertanácsot tartottak, amelyen elhatározták, az összes politikai pártok és szervezetek feloszlását. Erről az elhatározásukról rendeletet adtak ki. A rendelet értelmében tilosak a szervezkedések, pártgyűlések megtartása nincs megengedve, pártlapok megjelenését megszüntették. Mindazokat, akik ez ellen a rendelet ellen vétenek, börtönbün-

tetéssel sújtják. A rendelet szabályozza továbbá a sajtóorganumok megjelenését is. A jövőben minden lapengedélyt külön kell kérni, sőt a már most megjelenő lapok tulajdonosainak is újabb engedélyben kell kérniük azt, hogy lapjuk továbbra is megjelenjék. Amennyiben az engedélyt a lap tulajdonosa nem kapja meg, úgy 15 napon belül a lap megjelenését be kell szüntetnie.

Össze-vissza vall Zeletzki

„Téves az, hogy politikusokat is belekevernek az ügybe“

Bucuresti, június 13.

A Skoda-ügyben kiküldött parlamenti bizottság tegnapi ülésén Pop Valer és Milea Aurel különböző iratok beszerzését javasolták, majd pedig azt kérték, hogy idézzék meg Baleanu ügyvédet, volt őrnagyot, aki azt állítja, hogy a Zeletzky ügyben képes minden titkos írást megfejteni. Dimitriu elnök hozzájárult Baleanu megidézéséhez majd pedig közölte, hogy levelet kapott Popescu ezredestől, amelyben ez vizsautasítja azt a vádat, mintha pénzt kapott volna.

A bizottság ezután folytatta Zeletzky kihallgatását. Iunian kérdésére Zeletzky előadja, hogy 1922-ben jött az országba és 1925-ben vette át a Skoda cég képviseletét. Ez az állás jelenleg üresedésben van, Simak központi megbízott vezeti ideiglenesen az ügyeket. A román fegyverkezés tanulmányozását Mardarescu tábornok hadügyministersége alatt és ennek kezdeményezésére kezdte meg. Iunian ekkor azt kérte, hogy milyen ajánlat alapján kötötték meg az el-

nagy öt milliárdos szerződést és ki kezdeményezte ezt?

Zeletzky: A Skoda cég tett ajánlatot és Sica Popescu tábornokot kiküldték Zlinbe, hogy a helyszínen tanulmányozza az ajánlott anyagot. Ugyanekkor vitatták meg a hitel kérdését is, valamint az ágyu és muni-ció típusokat. A kormány ekkor 10 éves hitelt igényelt. Mindezt csak elméletileg tárgyalták le és minderről Sica Popescu tábornokkal, mint a hadügyminiszterium államtitkárával folytatták a tárgyalásokat. Teljesen téves volt tehát, hogy politikusok neveit is belekeverték ebbe az ügybe.

Zeletzky ezután műszaki feltételekről beszél, majd elmondja, hogy 1931-ben nehézségek merültek fel a rendelés ügyében, miután a Skoda-gyár beszüntette a munkálatok végrehajtását. 1933-ban a hadügyminiszterium újabb megállapodást kötött a Skoda-gyárral a technikai kérdések ügyében. Iunian egy jegyzetet mutat Zeletzkynek és azt kérte, hogy ezt is írta-e?

Zeletzky: Nem. Valószínűleg a Híradás-

let egyik tisztviselője fejezte ki rajta magánvéleményét. A jegyzetet egyébként nem irtam alá és nincs is rajta címzés.

Iunian megállapítja, hogy a jegyzeten Zeletzky kezeirásával vannak pótlások. A jegyzetben egy meg nem nevezett személynek panaszkodik, hogy a nemzeti-paraszt-párti kormány, amelynek kötelessége lenne a szerződés végrehajtásának folytatása, elodázza azt.

Iunian: Kinek panaszkodott? A jegyzet németből van lefordítva és az eredetit Ön javította ki. Ez az irat a dossziében fekszik. A jegyzetnek nyilvánvalóan az volt a célja, hogy felhívja a kormány és a párt figyelmét a dolgokra.

Zeletzky: Ha én irtam volna, akkor magamra vállaltam volna ezért a felelősséget is. Ez a jegyzet csak irodai célt szolgált és hangsúlyozom, hogy senkinek sem volt címezve.

— Medárdus napján esett az eső és így bő termés ígérkezik. De öröme csak akkor lesz teljes, ha szövetségüket a közismert Havas és Grünfeld posztóáruházában Oradea Str. Avram Iancu 8. szerzi be, hol kevés pénzért a legjobb minőségű szöveteket kapja.

RADIOMŰSOR

CSÜTÖRTÖK

Bucuresti. 12: Könnyű lemezek 13.40: Könnyű lemezek 18: Dinicu zenekar délutáni zene 19.30: Walkür, opera lemezek 20.45: Operaközvetítés.

Budapest. 6.45: torna 9.45: Hírek 10: Közvetítés a Magyar Tudományos Akadémia diszterméből. A XVI. Nemzetközi Mezőgazdasági Kongresszus ünnepélyes megnyitása. 12: Időjárásjelentés 12.05: Hanglemezek 12.30: Hírek 13.40: Pontos időjelzés, időjárásjelentés 13.30: Szmirnov Szergej balalajka zenekara 14.40: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek 16: Félóra a Balaton körül 16.30: Pesty Pál ny. gazdaságügyminiszter előadása 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek 17: A Földművelésügyi Miniszterium rádióelőadásorozata 17.30: Dömötör Lajos fuvolázik, zongorán kíséri Kósa György 18: Angol nyelvoktatás 18.30: Zenekari hangverseny 19.50: Andersen Felicia előadó-estje 20.15: Hírek, 20.30: A Nemzeti Zenede növendékeinek évzáró zenekari hangversenye 21.50: Időjárásjelentés. Ugetőversenyeredmények 23: Veres Lajos és cigányzenekara muzsikál Kalmár Pál énekel.

PÉNTEK

Bucuresti. 12: Déli zene lemezek 18: Moco-zenekar, délutáni zene 19.45: gramofon 20.15: Papzoglú Miklós csellózik 21: Dumitrescu Aurel énekel 21.30: Rogalski és Silvestri játéka két zongorán.

Budapest. 6.45: torna Utána: gramofon 9.45: Hírek 10: Felolvasás 12: Időjárásjelentés 12.05: Főthy Ida zongorázik, Hajdu Imre énekel, zongorán kíséri Kazacsay. 12.30: Hírek 13.20: Pontos időjelzés, időjárás és vízállásjelentés 13.30: Budapesti Koncert Szalonzenekar 14.40: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek 15.30: A rádió diákfélfőrája 16: Bisztray Gyula előadása 16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 17: Révész Béla elbeszélése 17.30: Zsögön Lenge énekel, zongora kísérettel 18: Gyorsírótanfolyam 18.20: Sportközlemények 18.35: Bura Károly emléke. Bura Károly szerzeményeit és kedvenc nőitát játssza Bura Sándor és cigányzenekara. 19.45: A rádió külügyi negyedőrája, 20: Békeffi-est 21 és 30: Hírek, időjárásjelentés 21.50: Bachmann szalon és jazz-zenekar műsora Dáni Dezső énekszámával 22.30 Az Operabáz tagjaiból alakult zenekar 23.30: Kurina Simi és cigányzenekara.

Erdélyi Magyarság

5 oldal

Június 15.

Velencében

Ma találkozik a Führer a Duceval

Nagy előkészületek előzték meg a velencei tanácskozást. -- Hitler a német külügyminiszter is elkíséri

Róma, június 13.
Megállapították Mussolini olasz miniszterelnök találkozásának programját Hitler német kancellárral.

A program szerint Mussolini szerdán Strahba megy repülőgépen. Délelőtt felavatja a Mestre-Velence között levő nagy autópályát. Csütörtökön a Lido-n fogadja Hitler kancellárt, aki repülőgépen érkezik meg Olaszországba. Hitler a velencei Grand Hotelben fog lakni. Onnan pénteken mennek ki gépkocsin Strahba, ahol Mussolini villásreggelit ad Hitler tiszteletére. A villásreggeli jelen lesz a két kormányfőn kívül Neurath báró német külügyminiszter, von Hassel római német nagykövet, Suvich olasz külügyi államtitkár és Cerutti, Olaszország berlini nagykövete.

A tanácskozást a villásreggeli után tartják meg és valószínűleg estig fognak tartani. Este Mussolini nagy fogadtatást rendez Hitler tiszteletére.

London, június 13.
Mussolini és Hitler találkozásával kapcsolatban a Reuter iroda római levelezője től úgy értesült, hogy három pont képezi a két államfő között a megbeszélések legfőbb tárgyát.

1. A leszerelési kérdés, tekintettel a genfi kudarcra. Itt Mussolini miniszterelnök meg akarja tudni a kancellártól, hogy milyen javaslattal tudna előlépni, miután a nehézségek éppen Franciaország és Németország közötti viszonya folytán keletkeztek.

2. Németország visszajövetele a Népszövetségbe. Ennél a kérdésnél a Duce keresztül szeretné vinni a Népszövetség reformját, ami abban konkludál, hogy véget érjen a különbség a Népszövetségben, győztesek és legyőzöttek között.

3. A legsúlyosabb probléma az osztrák

Királyi kitüntetést kapott egy tasnadi molnár

Tasnad, június 13.
A Nonitorul Oficial június 1. száma közli, hogy II. Carol király Nagy András, a tasnadi Szontágh malom molnárát a Meritul comercial si industrial III. osztályu érdemrendjével tüntette ki.

APROHIRDETÉSEK

Elsőrendű cukrász segéd azonnali belépésre állást nyerhet. Ajánlatok Schwartz hírlapiroda, Valea lui Mihai küldendők. 1413
A KONVERZIÓS TÖRVÉNY magyar fordításban kapható lapunk kiadóhivatalában. Ára 25 lei.

Befőzéshez hőlágypapír, celofánpapír és zsineg kapható Pásztor Ede papíráruházában Oradea, Mihai Viteazul 4. szám.

Makulatura újságpapír kapható nagyban és kicsinyben Pásztor Ede papíráruházában, Oradea, Piata Mihai Viteazul 4.

Úgyes lapárusokat jó keresettel egy helyben, mint Erdély minden nagyobb városában felvesszünk az Erdélyi Magyarság árusításához. Jelentkezni lehet a megbízottaknál és a kiadóhivatalban.

Lakbérleti szerződés blanketták kaphatók Pásztor Ede papíráruházában, Oradea, Piata Mihai Viteazul 4.

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA

kérdés. Mussolini határozottan követelni fogja a német kancellártól hogy szüntesse be Ausztria területén a nemzeti szocialista propaganda támogatását. Politikai körökben azt hiszik, hogy Hitler újból hangsúlyozni

fogja, hogy nem akarja erőszakos módon Ausztria csatlakozást kérésztül vinni.

Szombaton térnek vissza a német vadgépek repülőgépen Németországba.

Irkutsktól az Óceánig

Óriási fegyverkezés Szibériában

A szovjet le akar számolni Japánnal

London, június 13.
Nagy feltűnést keltett a Daily Telegraph távol keleti tudósítójának egyik utóbbi közleménye, melyben a hírlapíró óriási méretű orosz fegyverkezésről számol be.

— Irkutsktól az Óceánig a falvak tömve vannak katonasággal — jelenti a cikk írója — rengeteg bombavető és minden emberi képzeletet felülmúló mennyiségben hadianyagok vannak felhalmozva különösen Mandzsukuo állam határában.

Az orosz fegyverkezésről már előbb elterjedt hírek tehát a legkevésbé sem túloztak.

tak. Szovjetország lázasan készül a háborúra és valószínű, hogy hadianyag szállítását még a tél beállta előtt befejezi, mivel a kedvezőtlen hideg évszakban a közlekedés lebonyolítása számos akadályba ütközik.

— Minden kétséget kizárólag meg lehet állapítani — hangzik tovább a cikk, hogy Oroszország Japán ellen igyekszik biztosítani magát. A szovjet tulbuzgósága egyébként teljesen indokolt, mert Japán kedvezőbb körülményei folytán napok alatt több katonaságot szállíthat az orosz határra, mint Szovjetország hetek alatt.

Sulyos ítélet a siriai méregkeverő asszonyok ügyében

Arad, június 13.
Ismeretes olvasóink előtt az a nagyarányú bűnper, amelynek vádlottjai Duma Florica siriai szülész és társai voltak, a kiket azzal vádoltak, hogy a múlt év őszén arzénos légyapírral több férjet tettek el láb alól.

Az aradi törvényszék két napos tárgyalás után meghozta az ítéletet, amely szerint a gyilkosságok végrehajtóit Todorai István és Pecican Jánosné tíz-tíz évi fegyházra büntette, míg Duma Floricát bűnösség miatt 8 évi fegyházra. A többi vádlottakat egy kivételével sulyos börtönbüntetésre ítélte az aradi törvényszék. Az ítélet megfélebezték az ítéletet.

Egy carei vendéglős

Két óra hosszat nyakig volt a kut hideg vizében

Egy lovát itató földműves mentette ki a vendéglőst kellemetlen helyzetéből

Carei, június 13.
Különös szerencsétlenség történt tegnap Careiben. A vasuti állomás közelében van Friedmann vendéglős üzlete. Friedmann tegnap borzasztó gyomorfájásban szenvedett, amely semmiképpen sem akart elmúlni. Délben a kocsmába jött egy cigányasszony, aki azt tanácsolta Friedmannnak, hogy igyék az állomás közelében levő kutból és meg fog szűnni a gyomorfájása.

Friedmann meg is fogadta a tanácsot és személyesen ment el a kuthoz, hogy igyék a vederből. Közben megcsuszott és fejével beleesett a nyolc méter mély kutba. Sikertelenül valahogy megfordulnia a szűk kutban és talált két téglát, amelyben kapaszkodva segítségért kiáltott. A kut egészen szabadon áll, mellette nincsenek házak és így senki sem hallotta meg a kocsmáros segélykiáltását. Két teljes órát töltött Friedmann kocsmáros ebben a helyzetben és már ismét visszazuhan a vízbe, míg végre egy pa-

raszt jött oda vizet inni, aki előbb ijedten elszaladt, amikor meglátta az emberi fejet a vízben, majd segítséget vett maga mellé és így mentették ki életveszélyes helyzetéből a kocsmárost.

MEGJELEN!

János bácsi utazásai a bérkocsival

II. kiadás

Leszállított ára 12 lei. — Kapható a kiadóhivatalban és a bizományosoknál.